

3. Превентивне виховання та профілактика шкідливих звичок у позаурочний час: Матеріали Всеукраїнського конкурсу-захисту педагогічних проектів. *Позакласний час*. 2010. № 2. С. 13-44.

4. Романовська Л. І. Дитячі громадські об'єднання як чинник протидії втягуванню підлітків у неформальні асоціальні угруповання / *Таврійський вісник освіти*. 2010. № 2. С. 119-124.

ЗАСТОСУВАННЯ СТЕМ-ПІДХОДУ У МЕТОДИЦІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО РОЗВИТКУ ВИХОВАНЦІВ

Заєць Ю. В.,

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Dryz2010@gmail.com*

Науково-педагогічні дослідження свідчать, що одним із основних завдань сучасної освіти є акцент на розвиток особистості з урахуванням новітніх підходів. Виявлено, що актуальним і відповідним до сучасних вимог методом модернізації змісту та методів навчання вихованців у процесі гурткової роботи закладів позашкільної освіти є STEAM-підхід. Варто зазначити, що разом із терміном «STEAM» у теорії та практиці освіти використовуються також такі поняття, як «STEM» та «STREAM». Крім того, набуло популярності використання термінів «освіта», «навчання», «професії» у поєднанні з терміном «підхід», наприклад: STEM-підхід, STREAM-підхід, STEM-освіта, STEM-навчання як слів-акронімів склад яких визначається значенням початкових літер.

Здійснюючи аналіз наукових джерел та інтернет-видань нами виявлено, що STEM є освітньою інновацією початку XXI століття, яка започаткована у США. В Україні з 2009 року було запущено освітній тренд «Навчати інноваціям» (англ. «Educate to Innovate»), метою якої стало запозичення досвіду Сполучених Штатів Америки як світового лідера в галузі наукових відкриттів і технологічних інновацій. Одночасно було проголошено, що поліпшення освіти засобами STEM-підходу на наступне десятиліття стане національним пріоритетом.

За визначенням О. Биковської, «підхід» є важливою складовою і в системі позашкільної освіти, де використовуються різні підходи» [1]. Науковиця Л. Велитченко підкреслює, що термін «підхід» вживається для позначення «основних положень», вказуючи на універсальну ідею, яка узагальнює суть досліджуваного явища.

Україною визначено впровадження STEM, STEAM та STREAM-освіти на основі системи нормативно-правових актів, які розкривають сутність діяльності освітніх закладів і наукових установ у цьому напрямку [2].

Отже, у відповідності до Концепції природничо-математичної освіти (STEM-освіти) її розвиток може бути забезпечений системою позашкільної освіти на початковому, базовому та профільному рівнях.

У вітчизняній теорії і практиці освіти досить широко розглядаються аспекти STEM-освіти такими науковцями як В. Андрієвська, Я. Биковський, Л. Булавська, І. Василяшко, М. Гаврилюк, М. Еделя, О. Качур, В. Пікалова, Н. Поліхун, І. Сліпухіна, І. Тамкович, І. Чернецький та інші.

У своєму науковому дослідженні ми погоджуємось із думкою О. Качур, яка зазначає, що «STEM-освіту часто називають "навчанням навпаки". Зазвичай у STEM процес відбувається у зворотному порядку: спершу йдуть гра, творення та конструювання механізмів і пристроїв, а вже потім, під час цієї діяльності, відбувається засвоєння теорії та нових знань. Позашкільна освіта у цьому контексті пропонує необмежені можливості, не стримуючи їх рамками навчальних програм, як це буває в школі. Вона дає свободу вибору напрямку, що може призвести до створення або винаходження чогось нового» [3].

Також за визначенням дослідниць Ж. Білик та К. Постової основною метою STEM-освіти є вдосконалення навчального процесу в освітніх закладах через науково-дослідну та інженерну діяльність. Відтак відбувається якісна реалізація завдань щодо цілеспрямованого розвитку інтелектуальних, пізнавальних і творчих здібностей дітей, що підвищує їхню конкурентоспроможність у подальшій освіті та працевлаштуванні відповідно до вимог XXI століття [4].

Отже, аналізуючи освітню цінність STEM-підходу для методики навчання вихованців у середовищі закладів позашкільної освіти за основу нами прийнято судження вчених Н. Білик та Г. Шмигер які узагальнили основні перспективи та ефективні можливості його використання які полягають у: можливості активного використання STEM-проектів як засобів практичного використання науково-технічних знань на практиці; прискорений розвиток критичного мислення під час вирішення навчальних проблемних ситуацій, створення різних інноваційних продуктів, мобілізації власних зусиль на шляху досягнення поставленої мети; використання активної командної комунікації, створення вільної атмосфери, налагодження стосунків довіри, взаємодопомоги, підвищення пізнавального інтересу до опанування технічних дисциплін; набуття вихованцями практичних навичок щодо дослідження сучасних технологічних інновацій, можливість розширення опанування шкільної програми, та актуалізацію вже набутих у школі знань.

Література:

1. Биковська О. В. Трудове виховання в позашкільних закладах у сучасних економічних умовах (на прикладі гуртків науково-технічного профілю) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2000. 198 с.
2. Нормативно-правове забезпечення STEM-освіти URL : <http://surl.li/sfpskb> (дата звернення 12.09.2024).
3. Історія кафедри позашкільної освіти. URL: <https://pou.org.ua/istoriya-kafedry/> (дата звернення 11.09.2024).
4. Биковський Я. Т. Педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти : моногр. / Я. Т. Биковський. К. : ІВЦ АЛКОН, 2020. 148 с. URL: <https://t.ly/cueu> (дата звернення 13.09.2024).

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Клочкова Ю.В.

*Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (м. Запоріжжя)
yuliya.tv@gmail.com*

Інклюзивна освіта стає глобальною вимогою, яка передбачає залучення до освітнього процесу дітей з різними особливими освітніми потребами. Це викликає потребу в пошуку нових підходів, методик та технологій, які б сприяли адаптації освітнього середовища та підвищенню його ефективності. Інноваційні підходи є критичними для забезпечення індивідуалізації навчання, розвитку соціальних та когнітивних навичок у дітей з особливими потребами, а також для створення середовища, яке підтримує їхню активну участь у навчальному процесі. Такі підходи дозволяють вдосконалювати методики викладання, використовуючи сучасні технології, диференціацію завдань.

Водночас, важливим аспектом є підвищення кваліфікації педагогів, які працюють в умовах інклюзії, і впровадження новітніх педагогічних практик. У цьому контексті,